

Nr 78.

Av herr Sjölin m. fl., om förlängd tid för erläggande av kvarskatt.

»Skatt vid källan» hade länge varit ett slagord, när källskattesystemet infördes år 1947. Med den utformning systemet fått är det naturligt, att källskatten endast kan bli preliminär. Den slutliga skatten har dock hittills visat påfallande stora avvikelser från den preliminära skatten. Källskatten har blivit för liten, och kvarskatt har uppkommit. Det har i verkligheten ej blivit skatt vid källan utan ofta betydande eftersläpningar. Liksom tidigare har skatten ej blivit till fullo erlagd förrän efter ett par år, även om den inbetalats på fastställda terminer. Men många gånger har debiterad kvarskatt på grund av oförmåga eller uraktlåtenhet ej erlagts inom föreskriven tid och i så fall förvandlats till restskatt.

Kvarskatten har blivit ett verkligt problem. Att det inte är små belopp det gäller framgår av följande tabell, som omfattar landets alla skattebetalare.

Källskatteår	1947	1948	1949
Preliminär skatt milj. kr.	2 937	3 216	3 391
Slutlig skatt „ „	3 605	3 662	3 840
Returskatt „ „	201	257	255
Kvarskatt „ „	869	703	704
Restskatt „ „	98	88,5	—
Returskatt i % av slutskatt	5,5	7	6,6
Kvarskatt i % av slutskatt	24	19,5	18,4
Restskatt i % av kvarskatt	11,5	12,8	—

Av tabellen framgår, att kvarskatten för de två källskatteåren 1948 och 1949 uppgått till 703 resp. 704 miljoner kronor, motsvarande 19,5 resp. 18,4 % av slutskatten. Olika meningar om orsaken till den relativt stora kvarskatten ha gjort sig gällande. Att en av orsakerna har varit olämpligt konstruerade skattetabeller äro alla initierade ense om. Förra årets riksdag har också beslutat, att skattetabellerna skola omkonstrueras »i syfte att ernå närmare överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt». Dessa nya tabeller tillämpas från och med i år. Helt säkert kommer detta att medföra en relativ förbättring för A-skattebetalarnas del. Att ändå en

ganska betydande kvarskatt allttjämt kommer att förefinnas torde vara ganska säkert.

Det synes därför finnas anledning att vidtaga åtgärder för underlättande av kvarskatternas inbetalning.

Enligt gällande lag skall kvarskatten betalas på fyra månader och inlevereras till statsverket under två uppbördsterminer, 6—13 mars resp. 6—13 maj. Denna lag har emellertid hittills icke tillämpats, utan riksdagen har på Kungl. Maj:ts förslag beslutat förlänga betalningstiden till åtta månader för de båda första källskatteåren med de två uppbördsterminerna förlagda till maj och september i stället för mars och maj. Vid föregående års höstriksdag meddelade emellertid finansministern, att något förslag i den riktningen ej komme att framläggas, trots att han vid höstriksdagens början sagt sig ämna överväga saken. Finansministerns motivering för detta avböjande var framför allt, att kvarskatten behövde uppbäras under löpande budgetår.

En enkel fråga ställdes då till finansministern om han icke kunde tänka sig en inbetalningstid på sex månader. Ett dylikt förfaringsätt med uppbördsterminer under april och juni, förslagsvis 6—13 april och 20—28 juni, skulle faktiskt uppfylla alla de villkor, som enligt finansministerns mening äro väsentliga.

Finansministern medgav, att detta verkligen var ett uppslag, som kunde övervägas. Men han var då inte böjd för att ändra sin position — kvarskattebetalning på fyra månader.

Då det emellertid är mycket angeläget, att alla lämpliga åtgärder vidtagas, vilka underlätta inbetalningen av kvarskatt, torde det få anses önskvärt, att sexmånadersförslaget förelägges riksdagen motionsvägen.

Sveriges kronokamrerare, som måste anses mycket sakkunniga på området, ha genom sin förening i höstas föreslagit att anstånd med erläggande av kvarskatt under 1951 skulle medgivas. Den stora allmänheten har också på olika sätt givit uttryck åt den meningen, att kvarskatteinbetalning på fyra månader är mycket oläglig. Ett uttryck för att det finns realitet bakom den uttalade förmodan, att det innebär stor risk för att en särskilt stor del av kvarskatten ej kommer att inbetalas, finnes i riksräkenskapsverkets uppskattning av restskatten efter årets kvarskatteuppbörder. Restskatten efter kvarskatteinbetalningarna för källskatteåret 1947 var 11,5 % av kvarskatten och för 1948 12,8 %. Riksräkenskapsverket räknar med att efter kvarskatteuppbörden i år, gällande källskatteåret 1949, kommer att uppstå en restskatt av ej mindre än 15 % av kvarskatten, d. v. s. över 100 miljoner kronor.

Även om det inte kan tillmätas någon större betydelse, kan det nämnas, att i Stockholm under tiden 1 december 1950—15 januari 1951 inkommo

1 334 ansökningar om kvarskatteanstånd. Under samma tid året förut kommo endast 339 sådana ansökningar in.

Mot en uppbördstermins förläggning till slutet av juni har anförts, att det skulle medföra att hela sexmånaderstiden ej skulle kunna användas för fördelning av kvarskatten. Beträffande veckoavlönade är detta naturligtvis riktigt, men beträffande månadsavlönade torde invändningen sakna betydelse. För de veckoavlönade skulle för övrigt endast en vecka behöva bli outnyttjad, innebärande att fördelningen kan göras på 13 veckor för första uppbörden och på 12 veckor för andra uppbörden. Detta betyder, att om skatten är lika stor på båda terminerna, blir avdraget per vecka för andra terminen 8 % större än för den första terminen. Skall däremot betalningen ske på fyra månader med fördelning på 8 veckor per termin i stället för 13 veckor, blir ökningen över 60 %.

Med anledning av det anförda få vi föreslå,

att riksdagen beslutar att kvarskatt skall fördelas på sex månader och inbetalas till statsverket under uppbördsterminerna i april och juni, samt

att erforderliga ändringar av gällande lagtext utarbetas av vederbörande utskott.

Stockholm den 23 januari 1951.

Bengt Sjölin.

Olaus Nyberg.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Ruben Swedberg.